

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА ПРАВОВЕ ВИХОВАННЯ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМВПЛИВУ

В умовах сьогодення проблема забезпечення національної безпеки України, як однієї з найважливіших умов належного функціонування держави, стає все більш актуальною, а її вирішення пов'язане з реалізацією цілого комплексу завдань. Серед них особливе значення має правове виховання, недостатній рівень якого містить загрозу національній безпеці України. Тому вивчення проблем взаємовпливу національної безпеки та правового виховання необхідне як для теорії, так і для практики.

Так, правове виховання визначається як здійснювана на основі норм і принципів права за допомогою спеціальних форм та методів, послідовна, систематична та цілеспрямована діяльність суб'єктів права, що має на меті підвищення рівня правової свідомості та правової культури окремих індивідів, соціальних груп та суспільства в цілому, і зорієнтована на їхню соціально активну правомірну поведінку [1, с. 335]. Слід зазначити, що недостатній рівень правового виховання призводить до деформації правосвідомості, що породжує зневажливе ставлення до права, заперечення його як соціальної цінності суспільства, недотримання чинного законодавства, регрес морально-правового стану особистості тощо. Особливу увагу звертає на себе рівень правової вихованості суб'єктів влади, адже головним суб'єктом забезпечення прав, свобод та

законних інтересів особи та суспільства в цілому, національних інтересів є держава в особі своїх інститутів та їх посадових осіб. Саме тому правове виховання особистості є одним із пріоритетних напрямків розвитку держави. В цьому і виявляється взаємозв'язок та взаємообумовленість правового виховання та національної безпеки України.

Справедливим є твердження О. Г. Данильяна та О. В. Петришина, що зв'язок правового виховання з процесами державотворення, включаючи національну безпеку України, можна простежити шляхом аналізу окремих чинників, серед яких: якість правової вихованості громадян (сутність держави має спиратись на відповідний рівень правової вихованості громадян, який зробить можливим нормальне функціонування державного механізму), рівень правової вихованості суб'єктів влади (має бути тісно поєднане із морально-етичним вихованням, вимоги яких підлягають нормативному закріпленню), рівень правової освіти (завданням якої є виправдання права, інтегрування до свого змісту новітніх тенденцій сучасного світу, збереження правової традиції українського народу), стан розвитку юридичної науки (необхідність наукового обґрунтування законодавчих приписів, методологічна функція юридичної науки) [2, с 31-35].

Як зазначалось вище, забезпечення національної безпеки України залежить від рівня правового виховання громадян, а особливо представників органів державної влади. З цього приводу С. І. Максимов зазначає, що важливим компонентом підвищення їх правосвідомості є забезпечення набуття ними якісної освіти в системі вищих навчальних закладів, перш за все, запровадження прозорих конкурсних засад під час вступу до вузу, а також ефективного функціонування системи перепідготовки та підвищення кваліфікації. В процесі самого навчання слід підтримувати високий професійний рівень викладацького складу і запроваджувати інтерактивні форми навчання. Окремими заходами забезпечення належного рівня правосвідомості представників органів державної влади вчений вважає проведення конкурсів на заняття відповідної посади; здійснення контролю шляхом поточного тестування, проведення іспитів; установлення стандартів поведінки державних службовців. До того ж, при відборі кадрів державного апарату, слід враховувати морально-психологічні якості кандидата [3, с. 122].

В свою чергу, Л. І. Мороз вважає, що з метою підвищення рівня правової вихованості особистості, державі слід спрямувати політику на захист інтересів особистості, всебічне забезпечення добробуту громадян, суворе дотримання Конституції і законів України усіма державними органами; професійну законодавчу діяльність, широке публічне висвітлення законопроектної діяльності, вдосконалення правової експертизи правових актів; підвищення професійного рівня посадових осіб і державних службовців; застосування різних форм правового виховання та правової освіти населення [4, с. 124].

Отже, національна безпека та правове виховання перебувають у взаємозв'язку та впливають один на одного. Тобто від рівня правового виховання залежить рівень забезпечення національної безпеки, і навпаки. Тому на сьогодні особливої актуальності набуває проблема покращення та підвищення рівня правового виховання як особистості, так і суспільства загалом та є пріоритетним напрямком державної політики. Адже це сприяє становленню України як незалежної, демократичної, соціальної, правової держави.

Література:

1. Правове виховання в сучасній Україні: монографія / Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого; за ред.: В. Я. Тацій, А. П. Гетьман, О. Г. Данильян. Харків: Право, 2010. 368 с.
2. Данильян О. Г. Проблема взаємовпливу правового виховання і державотворчого процесу: українські реалії / О.Г. Данильян, О.В. Петришин. Вісник Академії правових наук України. Харків: Право, 2010. № 1 (60). С. 28-39.
3. Правові основи формування та функціонування органів державної влади у контексті євроінтеграції: монографія / Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. будівництва та місц. самоврядування, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого; за ред.: Ю. П. Битяк, О. Г. Данильян. Харків: Право, 2010. 384 с.
4. Мороз Л. І. Мінімізація правового нігілізму як умова національної безпеки держави. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Львів: ЛьвДУВС, 2012. № 2 (1). С. 117–126.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

Кафедра філософії

ФІЛОСОФІЯ І ПРАВО

Тези доповідей
XVI Міжнародної наукової конференції
аспірантів та студентів
(22 травня 2020 року)

Харків
«Право»
2020

УДК 340.12

Ф56

Організаційний комітет:

Голова – А. П. Гетьман, доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України, проректор з наукової роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Члени: О. Г. Данильян, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії; С. Б. Жданенко, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії; І. І. Коваленко, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії; Г. В. Коваленко, кандидат юридичних наук, асистент кафедри філософії

Тези друкуються мовою авторів у авторській редакції

Філософія і право : тези доп. XVI Міжнар. наук. конф. аспірантів та студентів (22 трав. 2020 р.). – Харків : Право, 2020. – 474 с.

ISBN 978-966-998-003-8

У пропонованій до уваги читачів збірці тез і повідомлень XVI Міжнародної наукової конференції аспірантів та студентів «Філософія і право» висвітлюється широке коло як загальнофілософських проблем, так і різноманітних аспектів філософії права. Певна частина матеріалів конференції розвиває і поглиблює філософські уявлення у царині правової онтології, правової антропології, теорії правових цінностей, теорії пізнання права та інституційного виміру права. Деякі напрацювання містять спроби не тільки по-новому підійти до осмислення вже достатньо розробленої проблематики, а й виявляються кроком на шляху пізнання раніше не відрефлектованого шару правової реальності. У цьому сенсі зміст нижченаведених тез засвідчує зацікавленість майбутніх фахівців права у більш глибокому теоретичному освоєнні тих феноменів правової реальності, пізнання яких є умовою розв'язання нагальних практичних завдань правотворчого й правозастосовного характеру в контексті гідного виконання професійної місії у розбудові правової державності в Україні.

УДК 340.12

Адреса редакційної колегії:

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
вул. Пушкінська, 77, Харків, 61024, Україна

© Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2020
© Оформлення. Видавництво «Право», 2020

ISBN 978-966-998-003-8